

Velja v Ljubljani
in po pošti:

velo leto . . . K 120—
pol leta . . . " 60—
šest mesecev . . . " 80—
in mesec . . . " 10—

za inozemstvo:

velo leto . . . K 140—
pol leta . . . " 70—
šest mesecev . . . " 85—
in mesec . . . " 12—

Jugoslavija

Na pismene naročbe
brez pošiljave denarja
se ne moremo ozirati.
Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19. Telefon
števil. 580. — Upravištvo je na Marijinem trgu
števil. 8. — Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov I. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Mir ljudem...

Pred vojno nam je bil ta vzklik
nekam piazec, brez prave vsebine,
faza. Poslušali smo ga brez nadalj-
njih misli.

Med vojno šele smo spoznali
njega smisel. Postal je izraz naš h
želja in našega hrepenenja. Vse nade
in vso vero smo polagali v molitev:
Mir ljudem...

In prišel je lanski božič. Vriskali
smo in peli: Mir, mir...! Mir imamo
in svobodo imamo. Za nami je strah,
za nami trpljenje, pred nami življenje,
pred nami vse, vse. Ni bilo slabosti
v nas, ne omahovanja in dvomov;
sama vera, trdna vera in močna volja
sta nas navdajali. Lep je bil lanski
božič.

In zopet poslušamo: Mir ljudem!
Poslušamo, pa molimo in vzdihujemo
tudi sami. Kje so lanske nade, kje je
lanska vera. Zopet se vračata strah
in malodušnost v naša srca. Ne za-
upamo več v pravičnost sveta, v moč
ideje, ne vernemo v svojo okolico in
ne v sebe. Videli smo, da je našel
velik čas v nas male ljudi, zato smo
razočarani. Boli nas, ko gledamo,
kako vsajta sloj proti sloju, stan proti
stanu, stranka proti stranki, človek
proti človeku; kako vidi vsak samo
sebe, priznava samo sebi pravico do
življenja. Kako zahteva in hoče za
sebe vse, če tudi bližnji pogine. Pa
zopet želimo in molimo: Mir ljudem.

Megleni so dnevi bližje bodo-
nosti. Ali vendar slutimo in čutimo
za morečo meglo solnce, svetlo, toplo
pomladno solnce, solnce našega živ-
ljenja in naše svobode, ki nam mora
zasijati in ki nam zasije kmalu, kljub
vsemu in kljub vsem. Verujemo, da
doživimo dni, ko bomo peli: Mir
ljudem! brez bojarni, brez bolečnega
hrepenenja, samo s hvaležnostjo in z
veseljem v duši.

Usele in srečne božične praz-
nike želi vsem cenj. čitateljem
Uredništvo in upravištvo o.

Božič neodrešenih.

Komaj leto je minulo od takrat,
ko je nad nami še ležala groza in je
v njenem strupenem dihu ugašalo živ-
ljenje. Obupne misli so komaj moge
izslediti njen izvor, konca ji ni hotelo
biti nikdar. Le ob svetlih, toplih no-
čeh je prinašal jug od zapada njeno
zamlotko grozo, ki je čakala tre-
nutka, da se izpolni nad nami do
konca.

Kolikokrat so ihtela srca v bo-
žični večer; daj nam mir, mir vsem,
ki smo dobre volje! Dokler se niso
zdravile množice sveta in same krik-
nile, teptane in tlačene.

Polagoma, sunkoma je prihajal
mir, z njim so se vračali dragi od
povsed in zopet so sedeli po dolgih
letih ločitev, združeni na božični ve-
čer. Še je bil v očeh odsev groze, še
ni ugasnilo vse trpljenje, toda najhušje
je minilo in rane so se celile.

Toda tisoči in tisoči so tavali to
božično noč brez lastne strehe, pred
žalostnimi očmi so bledele razvaline
domov, daljnih in zapuščenih, in v
njih je gorela groza preteklih let.
Vendar tudi ti so pozdravljali božični
večer, v upu in pričakovanju so še-
petali: mir ljudem! V njih je bila ta-
krat vera in upanje, ker iz gorja in
groze je vstajala domovina, toliko za-
željena, močna in svobodna.

Vanjo so verovali in v moča, ki
je spregovoril besedo: Mir!

Kdaj je to bilo, ko smo tako ta-
vali brez doma pod tujo streho, za-
puščeni in bedni in v kljub temu bili
v Božič polni upanja in vere? Ko
smo verjeli, da velja tudi nam klic:
Mir ljudem! In da je tudi naš Božič
pred vrati?

Dolgo leto smo prehodili od tedaj,
težko trnjevo pot, koliko bridkih po-
staj razočaranja!

S kakim pričakovanjem smo
spremljali naše zastopnike v tujino in
se pripravljali na pot v domovino.

Ves ta čas smo se ozirali po do-
movini, gledali nje svobodo, svoje
srečne brate in čakali: bratje tam,
tam, kjer so razvaline, je naš dom,

ki nas kliče, nas in vas! Bratje, kdaj
se dvignemo na pot?

Leto je že, nismo se dvignili.

Čakali smo potrpežljivo. Poma-
gajte si prej vi, naj vstane najprej
novo življenje med vami in se raz-
raste v svobodi od brega do brega
te velike naše ujedinjene domovine.
Pretrpela je udarcev in groz, ko si
opomore, bo tudi nas odrešila.

Kdaj je to bilo, ko smo to sa-
njali?

Pretekli so komaj dnevi in meseci
in že smo videli gorje svobode. Močna,
zdrava pest, ki je s tako orjasko silo
razbila okove in si priborila svobodo,
se je zopet začela dvigati uporno in
grozeče proti svetlišču, katerega je
sama s trpljenjem in muko ustvarila.
Dnevi in meseci polni razočaranja, ko
bi človek najraje skril sebe in svojo
bol, da bi ne videl, kako se njegov
narod igra z lastno srečo. Mesto upa
in pričakovanja skorajšnjega odrešenja
lastnega doma, je začel trepetati nad
usodo komaj svobodne domovine.

Zopet je božični večer!

Kot pred letom čakamo, blodimo,
sami brez strehe, brez doma, še več
nas je, še huje nam je, ker danes v
nas ni več tistega velikega, tako jas-
nega upanja in vere v brate in do-
movino, kot pred letom.

Še vedno marsikdo v božični ve-
čer, stanka in starec tava ubog in re-
ven od hiše do hiše, trka in prosi, ne
božičnih darov, ampak kruha, samo
košček, za se in gladno dečo, ne bo-
žičnega drevesca v žaru lučk, ampak
koščka lesa, da si ogreje otrple ude.
In pri polnih mizah sede bratje —
bratje, srečni in siti in odgovarjajo
bednemu pred vrati: srečno pol!
kaj nas motiš na božični večer?

In vendar so val ti, ki tako brez-
upno v božični večer blodijo ubogi
in bedni, vsi m onim, ki so srečnejši,
bratje, dragi, mili, da najdražji bratje
še neodrešeni.

Je to žalostna božična pesem, ki
odmeva v srcih nas neodrešencev.

Vendar čujem tudi mogočen akord.
V vseh teh bednih in nesrečnih gori
vedno bolj plamen vere in upanja,

plamen, katerega oživila nikdar po-
tlačena in neumrljiva vera. Nekaj je
vstalo v razvalinah in vzraslo, skaljeno
v ognju požarov svetovne vojne in
oprano v krvi milijonov.

Narodi so našli sami sebe, nji-
hova neugnana volja do svobode je
na pohodu.

Četudi danes še ni naš božični
večer, marsikomu izmed nas že pri-
haja in drugim izmed nas se še vedno
smehlja v dalji. Dovoli je v nas volje
in velika je v nas vera, in še so močne
naše pesi, da si bomo sami priborili
svoj božični večer. Zato vsem vam,
ki ste bedni in nesrečni: Srečen Božič!
najsiho tudi v žalosti in solzah, ker
za njim prihaja Velikanoč in Vstajenje!
Tam deli ob Jadranu čaka zvesto
naša zemlja, da sprejme svoje otroke
in jih blagoslovi. Kdo nam jo vzame,
če se ji sami ne izneverimo?

Dr. Fornazarič.

Nova hegemonija.

"Splendid isolation" je geslo Bri-
tanije, ki danes gospodari v svetovni
politiki; skibi zase! Narodi in nara-
diči moledujejo za pravičnost v Pa-
rizu — Britanija molči in se umika,
kajti nasprotnik, ki je preti, je siri.
Nemčija je pokopala svoje brodovje
v Scapa Flow.

V zgodovini ni spremembe, ritom
dogodkov je danes isti kot je bil te-
kom stoletij. Ko je Angleški tekmovala
Spanija, je ona poslala nad špansko
armado Nelsona in v spomin na Tra-
falgar so bile kovane svetilne z na-
pisom "afflavit Deus et dissipati sunt"
— Bog je dihtil in razpršil so se; v
viharju je bilo uničeno ponosno špan-
sko brodovje — Nič manjši ni bil
efektivno in sorazmerno s številom
ladij poraz nemške flote pri Skager-
Raku — takrat je bila vojna na morju
zopet dobljena za Anglijo — zmago-
valec Beatty je danes prvi lord admi-
ralitete. Britanija je dosegla svoj cilj
— stila je konkurenčno ladjevje in
danes ji je pač malo na tem, kako
se bodo zmenili in pobotali med se-

Dve sreči.

Ruska pravljica.

Živel je kmet, rodil dva sina in
umrl. Brata skleneta, da se oženita:
Starejši vzame ubožno, mlajši bogato
deklico in živita skupaj, ne da bi se
ločila. Ali ženi se začeta med seboj
prepirati in kregati.

Prva govori: "Mene je vzel sta-
rejši brat, zato mora biti prvo nad-
stropje moje!"

A druga pravi:
"Kajpada! Prvo nadstropje je
moje, ker sem bogatejša od tebe."

Brata gledata in vidita, da ženi
nista složni, zato razdelita očevino na
dva enaka dela in se razideata.

Starejšemu bratu je šlo tako, tako:
pridejo otroci, a njegovo gospodarstvo
je šlo dan za dnem navzdol, in na-
posled je propadel popolnoma. Dokler
je imel kruh in denar, se je veselil
svojih otrok, a ko je obubožal, so mu
bili tudi otroci odveč.

Tedaj je šel k mlajšemu bratu:
"Pomagaj mi v revščini!"

Ta pa mu odbije prošnjo, rekoč:
"Živi, kakor veš in znaš! Jaz
imam svoje otroke!"

In za nekaj dni gre zopet ubogi
brat k bogatemu, da bi mu posodil
konje za oranje. Ore na njegovo njivo
in vidi, da nekakšni tuji ljudje z bra-
tovimi konji orjejo. In jih vpraša:

"Povejte mi, kdo pa ste, ki z bra-
tovimi konji orjete?"

"Kdo da sem, bi rad vedel!" reče
prvi orač. "Ali ne vidiš, da sem jaz
Sreča tvojega brata. On plje, sprehaja
se, nič ne dela, a mi delamo zanj!"

"Jojmene", zakliče ubogi brat,
"kam pa je šla moja Sreča?"

"I, tvoja Sreča leži tam pod gimom
v rdeči srajci. Ne po dnevu, ne po
noči nič ne dela, samo spi!"

"Dobro", pomisli ubogi brat, "ti
bom že pomagal."

Ore in si vreže debelo palico, pri-
krade se svoji Sreči za hrbet pa jo
opali z vso močjo. Sreča se vzbudi
in vpraša:

"Zakaj pa me biješ?"

"Kako naj Te ne bijem! Drugi
ljudje orjejo, ti pa spiš in se nisi zbudil
ne, ako te kličem."

"Ti menda vendar nočeš, da bi
po tebi orala? Ne bodi neumen!"

"Kaj? Ali hočeš kar naprej ležati
pod gimom? Tako mi bo treba od

lakote iti pod zemljo."

"No, ako že hočeš, da ti pomagam
delati, pa pusti kmečko delo in se
poprimi trgovine. Jaz nisem vajena
težkega dela, na trgovski posel pa se
razumem popolnoma."

"Lahko je reči: Poprimi se trgo-
vine! Samo če bi imel s čim! Nimam
niti za jed, kaj pa šele, da bi se spustil
v trgovino!"

"No, pa kaj, vzemi svoji ženi stari
sarafan*, pa ga prodaj! Za ta denar
kupi novega in tega prodaj! A jaz ti
bom pomagala. Niti za korak se ne
odmaknem od tebe."

"Dobro!"

Drugi dan reče siromak svoji ženi:
"No žena, pripravi se na pot,
greva v mesto!"

"Po kaj?"

"Začel bom trgovati."

"Kaj si znorel? Še otrok nima
s čim preživeti, pa bi rad v mesto."

"To te nič ne briga! Poberi, kar
imaš, obleci otroke, pa gremo."

Začno se odpravljati, ali ko ho-
čejo zakleniti hišico, zaslišijo, kako

* sarafan — dolga gornja suknja brez
rokavov.

nekdo bridko joka v izbi. Gospodar
vpraša:

"Kdo joka?"

"To sem jaz — tvoja Nesreča."

"Pa zakaj jokaš?"

"Kako bi ne jokala? Ti odhajaš,
a mene hočeš pustiti tukaj."

"Ne, nočem te pustiti! Tudi tebe
vzamem s seboj."

In pokliče:

"Ej, žena, vzemi iz skrinje svoje
stvari!"

Žena izprazni skrinjo.

"A zdaj, Nesreča, zlezi noter!"

Nesreča zleze, kmet pa — ne bodi
len — jo hitro zaklene s tremi klju-
čavnicami, zakoplje skrinjo v zemljo
in reče:

"Vrag te vzemi, ti prokleta, da mi
nikoli več ne prideš blizu!"

Siromak pride z ženo in otroci
v mesto, najme stanovanje in začne
trgovati: Vzame stari ženin sarafan,
nese na trg in ga preda za rubelj;
za ta denar kupi novi sarafan in ga
proda za dva rublja.**

** Kakor se vidi, so bili že v starih bla-
goslovjenih časih veržniki na svetu. Nič ni
novega pod solncem!

boj njeni pomočniki, veliki in mali „zavezniki“.

Splendid isolation velja danes enako kot nekdanj in nič drugače ne ravna Amerika, ki se oklepa Monroejeve doktrine: Amerika zase in drugi zase kot znajo. Je pa tudi izredno težko posezati v spore, ki so nastali v novi Evropi. Danes niso v konfliktnih dinastijah kot v prejšnjih vojnah, na njihovo mesto so stopili „osvojenjeni narodi“ in ti ne kažejo nič manj bojovitosti kot pregnani potentati. Evropa je postala pravi pandemonium, kotel, kjer prekipujejo vse strasti.

Sprememba na zemljevidu je tako korenita, da ne pozna zgodovinskega momenta, ko bi se nenkrat izvršilo toliko pomolov. Od 1. 1914 do 1919 se je sesulo lepo število držav. Pred vojno so bile v Evropi tri republike, štiri cesarstva (z vsemi mogočimi pomnožnimi vladarskimi hišami), 13 kraljestev in — kneževina Albanija.

Danes je izginila večina prestolov, odvržene so tri od štirih cesarskih dinastij in z njimi 20 nemških malih vladarjev, dve operne dinastije (črnogorska in albanska). Nemško cesarstvo je izgubilo razen ozemlja v Evropi vse kolonije, Avstrija se je ločila v svoje sestavne dele, ki so se docela osamosvojili. Ta čas obstoji 12 kraljestev (Britanija, Španija, Italija, Belgija, Holandska, Danska, Norveška, Švedska, Grška, Jugoslavija, Rumunska in Bolgarija) eno nominalno cesarstvo (Turčija), deset republik (Francija, Švica, Portugalska, Rusija, Nemčija, Avstrija, Čehoslovaka, Mažarska (?), Poljska in Finska in število meglenih formacij, ki jim usoda ni še znana (Litva, Ukrajina, Estonka, Elorga, Albanija itd.).

V ustroj teh držav posega danes Britanija le nerada. Svetovni sestav je tako predrugačen, da se ne more odtegniti sodelovanju pri končni ureditvi niti John Bull. Vendar varuje Anglija pri tem vmešava ju do skrajnosti svoje načelo „splendid isolation“.

Jasno je, da miru v Evropi ne bo, dokler ni miru v Rusiji. Clemenceau bi rad interveniral z vojaško in materialno silo — Lloyd George pa odlašala in odlašala, češ: Rusija se bo uredila sama. Avstrija prosi in išče izhoda iz obupnega položaja: Anglija prepušča ulogo prijateljskega pomočnika Franciji in Italiji. Jugoslavija in Italija si ne moreta urediti med seboj spornih meja — Anglija odklada težko breme posredovalca in sodnika Ameriki.

Mirovna pogodba versajska je v ameriškem senatu zavrnjena, kdaj pride zopet v pretres se ne ve. Britanija se organizira v notranjosti za težko trgovsko tekmovalstvo, medtem ko se bijejo med seboj, za enkrat nekrvavo, vse evropske države in državnice ter ne vidijo nevarnosti, da bodo končno podlegle ameriškim in angleškim kapitalistom, če se pravočasno ne organizirajo same. Tak je položaj za božič 1. 1919 in mi si moremo edino-le že-

leti, da bi Jugoslavija našla pravo pot v tem poslednjem času, ki kliče na delo in žrtve vse do poslednjega moža.

Boj za demokracijo v Ameriki.

Kakor bo bralcem znano, sta v ameriškem kongresu dve stranki, ki prihajata v politiki, bodisi notranji, bodisi zunanji, merodajno v poštev. To sta demokratska in republikanska stranka. Prezident Wilson spada k demokratski stranki, in ta mu je dajala med vojno sankcije za vse njegove ukrepe. Faktično se je moč prezidenta Wilsona tekom vojne silno povečala. V vojni dobi je prezident vrhovni poveljnik vojskasti moči na morju in na suhem in je imel kot tak tudi politiko v svoji roki. V tem ameriški demokraciji, ki je sicer silno ljubosumna na svoje privilegije, ni videla nobene nevarnosti za se, trdno se zanašajoč na to, da se bo prezident Wilson itak vedno obračal na senat po mnenje.

Sklenilo se je premirje, začela so se mirovna pogajanja in končno spisa mirovna pogodba, v katero je prezident Wilson, hoteč dati dokončani vojni idealni cilj, vrnil točko o Zvezi narodov. Storil je to, ne da bi vprašal za svet svoj senat, delal je na svojo roko, dasiravno je njegova neomejena moč prenehala ob sklepu premirja. Da je tudi po premirju delal na svojo roko, to mu je ameriška demokracija zamerila in ga je hotela poučiti, da si kaj takega tudi Wilson ne sme doveliti. Pršle so volitve in vsled tankovestne stražene demokracije k strani ameriške javnosti je demokratska stranka zgubila na terenu proti republikanski, ki hoče Wilsona opomniti, da se je njegova neomejena moč nehala s premirjem in da ameriški kongres ni vezan na Wilsonovo Zvezo narodov, ki se ni koncipirala skupno s senatom. Zato dela kongres sedaj pogodbi glede točke o Zvezi narodov teškoče in pristavlja pridržke.

To je prava demokracija, ki se ne ukloni niti pred velikim zmagovalcem. Demokracija pozna le en ideal — demokracijo. In če gre za ta ideal, tedaj ga ne odtehtajo stranke, ki ta ideal po programu varujejo in morajo tudi odleteti od politične moči, če to zahteva varnost demokracije. To se precej paradokso sliši, toda resnično je, resnično zato, ker jamstvo demokracije ni v geslih in programih, temveč v demokraciji, ki se ne da spraviti v programske paragrafe.

Učimo se pri ameriški demokraciji!

Nova francoska kolonija.

Že pred izbruhom svetovne vojne je gledala Francija s pohlepni očmi na Sirijo, to za Mezopotamijo najboljšo pokrajino turške Azije. Sirija leži na vzhodni obali sredozemskega morja in se razteza na vzhod in jug

daleč v puščave proti Efratu in Sinaju; v njenih mejah leže Palestina, Damask, Libanon in druge svetopisemske pokrajine in naselbine. Prebivalstvo je zelo mešano; pripada vsem mogočim plemenom (Arabi, Turki, Orki, Indje) in najrazličnejšim veram (katoličani, mohamedanci, izraeliti, pravoslavni).

Siriji se obeta vsled njenega bogastva, še bolj pa vsled ugodne zemljepisne lege sijajna bodočnost. Dežela ima prikladno morsko obalo in pristopno naravne luke, ki leže na pomorsko-trgovski poti med Solunom, Pirejem, Carigradom in Smirno ter med Port Saidom, Aleksandrijo, Malto in Sicilijo. Sirijske luke so zvezane po Sredozemskem morju z Genovo, Marselliem in Barcelono, a po jonskem in jadranskem morju s Splitom, z Reko, Trstom in Benetkami.

Za pomorski promet ima Sirija tri poti. Prva gre skozi Dardanele in Bospor v Črno morje: v Bolgarijo, Romunijo in Rusijo. Druga pot je Sueški prekop, ki vodi v Indijski in tihi ocean: v Indijo, Kina, na Japonsko, v Novo Zelandijo, Avstralijo, južno Afriko, Zedinjene države, srednjo in južno Ameriko. Tretja pot p-ije skozi Gibraltar na Portugalsko, v Španijo, Francijo, Anglijo, na Holandsko, v Belgijo, v Nemčijo in Rusijo ter na atlantske obale ameriškega kontinenta. S pomočjo teh poti ima Sirija odprto bodočnost na vse strani sveta.

Za časa turškega gospodstva je imela Sirija precej znamenito trgovino. Vendar pa je bil uvoz tujih produktov v Sirijo sedemkrat večji od izvoza iz te dežele. Vzrok temu je bilo pomanjkanje modernih luk. Na razpolago je bila Siriji samo ena velika luka, Beirut. Edino v njej so se mogle ustavljati velike ladje, druga luka Aleksandrija je služila manjšim ladjam obalne plovo.

Francozi so že davno spoznali važnost Sirije in sodelovali na to, da se v njej vgnezdijo. Turške vlade so jim šle zelo na roko in jim dovoljevale najdalekosežnejše koncesije, ki so jih samoumevno Francozi dobro izrabili. — Gradili so luke in železnice, ustanovljali ljudske in srednje šole, naseljevali francoske trgovce in obrtnike, pa celo poljedelce. Pošiljali so tja, zlasti v Beirut in Damask svoje najboljšje konzule in druge uradnike. Tako so porabili čas, ko so bili Angleži zaposleni drugod, zlasti v Indiji in Južni Afriki, da so spravili Sirijo popolnoma pod svoj vpliv, kar bi Angleži sicer gotovo ne gledali mirno. Danes pa so Francozi že tako daleč, da smatrajo ententni državniki za samoumevno, da pripade Sirija Franciji. Na videz bo dobila dežela samostojnost, v resnici pa bo vendar samo francoska kolonija.

Sirija je danes naravnost idealna kolonija, pripravna za izkoriščanje, kakor malokatera druga. Ivažati bo mogla ogromne količine surovih kož, sadja, medu, voska, perutnine, jalec

ovac, volne, žita, rud in drugih surovin. Ker sama nima industrije v evropskem ali ameriškem smislu in se pečajo njeni prebivalci povečini z domačo obrtjo, ki jo gojijo po patriarhalnih šegah, bo imela Francija od svoje nove kolonije velike koristi, ki ji bodo pomagale izboljšati njen sedaj slab gospodarski položaj.

Gospodarski položaj Italije.

Odkar je končala vojna, se nahaja Italija v žalostnem gospodarskem položaju. V inozemstvu ne dobiva več posojil, krediti so prenehali, poljedelstvo je oslabljeno, produkcija se nikakor ne dvigne.

Edina njena sreča je uvoz. Če bi tega ne bilo, bi moralo umreti od glada petnajst milijonov italijanskega ljudstva.

Italijanske veleindustrije morajo kupovati surovine v inozemstvu. Doma nimajo ne premoga, ne lanu, ne jute, ne gumlja. — Uvažati pa morajo tudi volno, kože in drva. Cene teh predmetov so od početka vojne poskočile za petsto do tisoč odstotkov.

Italijanski izvoz predstavlja mnogo proizvodov, ki sedaj niso neobhodno potrebni za življenje. Pa tudi konkurenca je glede nekaterih predmetov (sadja, testenin in dr.) znatnejša kakor pred vojno.

Po drugi strani uvažuje Italijansko industrijo razmerje med valutami raznih držav. Tako morajo Italijani n. pr. kupovati bombaž za dolarje in sterlinge, dočim so prisiljeni prodajati tkanino za krome, turške lire itd., itd., t. j. za devalvirani denar, s katerim ne morejo Italijani trgovati v pokrajinah, kjer kupujejo lastne potrebščine. Od tod izvira deficit v italijanski trgovski bilanci. Že 1. 1916 je znašal pet milijard lir. Letos se je še bolj zvišal in znaša gotovo 15 milijard. Ta deficit je bil doslej pokrit s posojili in krediti. Samo Anglija in Amerika sta posodili Italiji 20 milijard v zlatu. S tem denarjem je Italija odplačevala premog, moko, tekstilne predmete itd., ki jih je iz teh držav izvažala. Angleži so kreditne odpovedali 30. junija, Amerikanci pa 31. avgusta. Italijanom ni preostalo nič drugega kot da se situirajo v kot in da premišlujejo, kako bodo likvidirali to ogromno posojilo, ki ga je treba vrniti v zlatu.

Ali kje naj dobi Italija novo potrebno posojilo? Francija sama potrebuje denarja na posodo, Anglija se težko bori s svojimi financami. Tudi angleške kolonije nimajo novca na prebitek. Edini denarni trg, ki bi Italiji preostajal, so ameriške Zedinjene države.

Zedinjene države že posojajo denar, toda ne vsakomur; ker se posojila iščejo od vseh strani, je treba dolžnike izbirati, ne pa posojati na slepo. Poleg že omenjenih denarnih težkoč pa se nahaja Italija tudi v nejasnem političnem položaju. Ameriški dolar velja

in glejte, s takšno trgovino, ko je jemal za vsako stvar dvakratno ceno, je v kratkem obogatel.

To pa zasliši mlajši brat, pride k njemu v goste in ga vpraša:

„Povej, prosim te, kako si postal od siromaka bogataš?“

„Čisto navadno,“ odgovori trgovec, „svojo Nesrečo sem zaprl v skrinjo, pa jo zakopal v zemljo.“

„Kje? Na katerem mestu?“

„V vasi, na starem dvorišču.“

Mlajši brat bi bil skoraj zajokal od same zavisti, takoj se odpelje v vas, izkoplje skrinjo in izpusti Nesrečo.

„Hajd,“ reče, „pazaj k mojemu bratu pa ga uniči do kraja!“

„Nočem,“ odgovori Nesreča, „Rajša ostanem pri tebi, a k njemu ne grem. Ti si dober človek, ti si mene izpustil na prosto, a oni zlodej — me je zakopal v zemljo.“

Ni minilo mnogo časa, že je propadel zavistni brat in od bogatega kmeta je postal gol siromak.

Priredil C. Gotar.

„Korenček“, „Zenitev“ in „Hlapci“.

Največji uspeh v gledališču je vprizoritev, ki občinstva ne zanima, ne potegne za sabo do popolne sugestije in vtisa. To se je čutilo v petek zvečer: igrili dobri, igralci na mestu in večer je šel nemo mimo občinstva. Neubranost, nezanimanje in deloma utrujenost, da človek išče po vzroku in ga ne najde. V „Korenčku“ je bila gdca Danilova edina, ki je stala na srednji stopnji in to morda zato ker je edina govorila razumljiv, pošten jezik, ima simpatično izgovorjavo in ker je igrala. Toda Korenček ni navadna „Hosenrolle“, temveč globok duševni prehod v dečku, na odru prehod iz komike v tragiko. Tega se pri petkovi predstavi ni dovolj izrazilo in zato je bil konec dejanja silno žalosten.

Gogoljeva „Zenitev“, neverjeten dogodilja, je bila neverjetno zgodljiva. Vsa Gogoljeva fika šala se je izgubila, ni prišla do veljave in se je mestoma celo utajila. Prva naloga re-

žije je: igrati tolmačiti in to za zadnjo galerijo. Dobrodušna garderobijerka pa tolči na koncu predstave občinstvo, ki v strahu in nejasnosti pričakuje, da se bo še godljalo: „Le pojdi domov, je že vse v kraju! Ta igra nima konca, saj vidite, da ljudje nimajo nikdar dovolj!“ Juvanova, Ločnik in Šest so bili sicer v tonu igre, pa sami niso mogli pomagati. Ločnikov organ, izgovor in povdarek naj še malo napreduje in imeli bomo po dolgem času zopet igralca. Pri vlogah Jajčnika in sluge Šefana (to vendar ni vloga za Martinčevića) se človek nehoče spomni ranjkega Verovška in Molka: kake igralce smo imeli nekoč. Smeja se Kočkarjeva in Ževakina je bilo preobitno in zato žalostno. — V petek zvečer se je videlo, da se mnogo premalo pazil na izgovor, da se ne čuje na odru poštene slovensščine, o organu, stopnjevanju, izpremenjavi glasu, o njegovih barvah nikjer sledu in upoštevanja. Pa kaj to, to je nemška šola! Rusko režijo g. Oslpoviča sem pri „Zenitvi“ opazil v tem, da je bil ton igre zelo naraven, verjeten in priključen. Tega poprej gotovo nismo

imeli in znači napredek. Kljub temu je občinstvo še tako daleč od igre (pri Gogolju!) tuje in mrzlo. Častnikov ni v gledališču, pač pa mnogo vojakov, hvala Bogu in to tudi Hrvatov in Srbov. Občinstvo je, igralci so, vse je, samo nekaj manjka in tega človek ne more izvoziti iz te ljubljanske mistike.

Kako vse drugače je bilo v soboto pri „Hlapcih“! Cankar nas je obiskal po dolgem letu, pozna se nam, da ga ni več med nami in da ga bridko pogrešamo. Režiser nam ga je pričaral med igralce in publiko. Prva režija na slovenskem odru, ki je pogodila Cankarjev ton in ustvarila ubranost. Dokaz, da je mogoče Cankarja z uspehom igrati, da se bo še dolgo igral in da je treba še vsa njegova dela razdeliti po bodočih sezonah. Kako so vsi igralci živeli! Najbolji je bil gotovo Ločnik kot Komar. Ta vloga kaže natančno v kateri smeri se bog. Ločnik razvija. Hvasija (Gaberšček) in Jerman (Martinčević) sta bila do dna izdelana. Pregarčev župnik je bil imeniten, toda ne Cankarjev. Bil je premalo karikiran. Cankar ima samo enega župnika: isti v „Jernej“.

danes 10 lir. V zadnjih dveh mesecih je poskočil za 25 odstotkov.

Takšen je torej današnji gospodarski položaj v Italiji. Polomu se sicer vlada s finančnim strokovnjakom Nittijem na čelu previdno umika, toda tega umetnega življenja bo enkrat konec, in tedaj izbruhne katastrofa.

Trpljenje naših vojnih ujetnikov v Italiji.

Italijanska vlada je naše vojne ujetnike ločila od ostalih ujetnikov. Poslala jih je na Piavo, kjer morajo zidati, kar so porušile avstrijske grane. Tam morajo reveži zasipavati jake, zbirati bodečo žico, staro železo in nerazpočene grane. Mnogo jih je tudi v Trentinu, kjer opravljajo ista dela, kakor na Piavi. Hrano imajo nezadostno. Nekoliko makaranov se lovi po vodi, od časa do časa dobijo tudi po košček konzervnega mesa. Kruha dobivajo dnevno po 200 g. Poleti in pozimi stanujejo v šotorih brez slame in odeje. Na Piavi morajo spati na mokrih tleh. Zgodilo se je že, da je reka narasla in poplavlila mesta, kjer so stali šotori naših ujetnikov. Noč in dan so morali zmrzovati v vodi, proseč pomoči. Toda pomoč je prišla le redkokdaj, kajti že pri sami označbi „Jugoslovani“ Italijan pobesni od jeze.

O usodi naših vojnih ujetnikov odločajo italijanski podčastniki, ki z našimi ljudmi npravnost divje postopajo. Ti čisto neplisnisi, manj inteligentni elementi gospodarijo nad njimi z batino in ječo. Za vsako malenkost nalagajo ujetnikom 15—30 dnevni zapor in v tem času si prilasčajo še ujetnikovo plačo. Če se kdo pritoži, da je to postopanje protipostavno, se ga kaznuje s 30 dnevnim zaporom ob kruhu in vodi. Kdor prestane to nečloveško ravnanje po navadi v zaporu tako oslabi, da ga morajo naposled nehati iz zapore na nosilnicah.

Vsi naši ujetniki v Italiji so malarčni. Mrzlica se jih loteva često, a v bolnico pošljejo bolnika šele tedaj, ko ima 39—40 stopinj groznice. V sled takega ravnanja je že stoinsto naših ujetnikov pomrlo, kar jih je pa ostalo željno čakajo povratka na dom, da se bodo sčasoma mogli osvetiti italijanskemu imperijalizmu.

Sestram in bratom na zapadu!

Sestre in bratje, ki vas že leto dni loči sovražnik od nas, pozdravljeni! S težkim srcem vam pošiljamo ta pozdrav, vendar je vera in odločnost v našem srcu — in v vašem naj ne bo drugače! Danes leto smo vam pošiljali s pozdravi upanje, da bomo ta Božič praznovali skupaj; naše in vaše upanje je ostalo neizpolnjeno — a ostala je vera, trdna in neomajna, in vera je vedno resnična, ona prestavlja gore, in če se ne uresniči danes,

se mora izpolniti jutri! In plačilo za to našo in vašo vero že prihaja! Lani o Božiču smo bili kakor piščeta, ki se je pognal kragulj med nje, splašeni in brez cilja smo begali okoli, kaj nam je dajalo upanje, da se ne razgubimo in pogremo? Bilo je prepričanje, da ni še nikdar stalno vladala krivica in nasilje nad pravico! To je bil edini svetli žarek v tem mraku in za njim smo šli vsi ter se nismo porazgubili!

Danes ni več naš sovražnik tako vzemogoten kot je bil pred letom, danes se ne skrivamo več pred njim kot piščeta pred kraguljem, počasi se ruši njegova oblast, ki jo je hotel zgraditi na sili in moči. Njegovi zaščitniki postajajo naši prijatelji, vrste njegovih prijateljev postajajo redke in naših zaščitnikov vrste se množijo.

Naša vera pa, ki smo jo prinesli čisto skozi viharje tega leta, mora ostati čista in trdna tudi nadalje in se ne sme nikdar spremeniti v napuh in ošabnost — ali pa v malovernost! Kajti pravica dela počasi a tembolj gotovo!

Naš narod jugoslovanski je rahli tisočletje, da se je združil, in združil se je — samo na vas še čakamo, sestre in bratje, in vsa družina bo pod eno streho! Ali se to zgodi danes ali jutri, tega ne veste vi in ne vemo mi, pa saj to ni tako glavno, glavno je, da veste vi in da vemo mi, da se bo to zgodilo, da se mora to zgoditi vkljub vsem in vsemu!

Sestre in bratje! Ostanite trdni v svoji veri, kot ste bili doslej, pazite, da ne pride čez vaš prag tujec, ki bi vam oskrnil vaše domove, glejte, da ne popustite vaših poljan in dolin tujcu, zakaj velika bi bila vaša odgovornost pred Bogom in ljudmi, če bi se glasil po tej naši zemlji tuj jezik — takrat ko pride Božič celega jugoslovanskega naroda, ko pride dan njegovega združenja!

Sestre in bratje! Težko nam bo praznovati Božič brez vas in vam brez nas, ali v duhu bomo z vami in spaja nas trdna vera, da ni več daleč čas, ko ga bomo praznovali skupaj!

P. P.

Vatikanske skrivnosti.

V „New York Timesu“ je objavila neka italijanska visoka cerkvena osebnost sledečo senzacijo: Na spomlad 1914, predno je izbruhnila svetovna vojna je papež okrevljal od neke javnosti prikrivane bolezni. Tisti čas je imel Pij X. za državnega tajnika Merry del Vala, ki je bil v francoskih in italijanskih krogih znan pod imenom „vatičanskega zlotvora“. Čim je papež doznal, da je Nemčija vdrla v Belgijo, se je del Valom spri in je hotel oditi na fronto, da pomiri nemško-belgijsko vojsko. Kardinali so ga od tega komaj zadržali. Zato je papež poklical k sebi kardinala Ferrarja,

preko katerega je poslal Francu Jožefu pismo tajne vsebine. Ker pa iz Avstrije ni bilo odgovora, je papež pisal Francu Jožefu novo pismo, v katerem ga je rotil naj vendar neha z brezbožno vojno. V istem hipu je stopil v sobo Merry del Val. Ferrari se je hotel skriti, toda papež ga je zadržal, nakar je Merry del Val izjavil: „Potem moram oditi jaz“. In je res odšel. I to noč je papež zbolel in ti dni nato je umrl.

Nemci so po papeževi smrti napeli vso silo, da bo za novega papeža izvoljen človek, ki bo naklonjen nemški cesarju. Medtem pa je bil za papeža izvoljen Della Chiesa, ki je imenoval svojim tajnikom Ferrarja. Ferrari pa je bil tako neoprezen, da je nekega dne popil skodelico kave, vsled česar je zbolel in kmalu nato umrl. Pozneje je bila radi njegove smrti uvedena preiskava, ki je dognala, da je bil sladkor, k katerim si je hotel Ferrari osladiti kavo, zastupljen. Ferrarijev sluga je kmalu nato izginil. Sedaj je dognano, da je bil ta sluga v službi nemškega kardinala von Gerlach. Sluga je bil baje nemški častnik in ki je špijoniiral v Italiji za Nemčijo in je vodil svoj čas tudi zaroto, ki je povzročila potopitev velike laške oklopnice „Leonardo da Vinci“. Sedaj pa je uvedena proti njemu še nova preiskava zaradi umora kardinala Ferrarja.

Tako piše „New York Times“, kateremu prepuščamo tudi vso odgovornost za resničnost senzacionalnih razkritij.

Italijanski zunanji minister o jadranskem vprašanju.

V italijanskem parlamentu je imel zunanji minister Scialoja govor, v katerem je pojasnjeval sodobni politični položaj Italije. Dejal je:

Dandanes je treba več delati kot govoriti. Odpraviti moramo težkoče, ki so nam na poti in truditi se moramo, da dosežemo svoje cilje, čeprav v zmanjšani meri. Moj prednik Tittoni se je moral boriti z istimi težavami, kakor jaz. Toda kljub vsem zaprekam je danes podpisan mir z Bolgarijo, končana je mirovna pogodba z Madžarsko in samo še turško vprašanje čaka rešitve. Rešeno še ni tudi jadransko vprašanje. Tittoni je svoječasno predložil minimum italijanskih zahtev; potegoval se je za posest Istre z zelo ozko zono pri Voloski, da bi se na ta način vzpostavil kontakt z reško državo, ki bi imela meje po Wilsonovem načrtu. Tittoni je dalje zahteval še otoke Lošinj, Vis in Pelagruž, katere je Italija že anektirala in pa otok Lastovo. Zdar bi se bil imel proglasiti za neodvisno mesto pod zaščito Zveze narodov z diplomatskim zastopstvom Italije. Italija bi dobila tudi mandat v

Albaniji in pod njeno suvereniteto bi stala Valona z delom zaledja. Dalmatinska obala bi se imela nevtralizirati. Ta predlog pa ni bil sprejet. G. Lansing je odbil našo zahtevo po koridorju, ki bi vezal Italijo z reškimi ozemljem in nam ni priznal niti otoka Lastova. Ameriška vlada zahteva, da bi se nevtraliziral samo en del otokov do Gruža tako, da bi dobila Jugoslavija dve najjačji vojni luki Šibenik in Kotor, kar bi pomenilo, da ostane naša obala brez jamstev proti morebitnim napadom.

Takšen je bil naš položaj ko sem prevzel posle zunanjega ministarstva. Ko sem prišel v Pariz, je preživljal vihoviti svet sam krizo. Vsled odklanjanja stališča ameriškega senata se je ameriška delegacija pripravljala na odhod iz Pariza. Njene posle je imel prevzeti ameriški poslanik brez posebnega pooblaščenja. Angleži so predlagali, naj se delo mirovne konference za nekaj časa prekine. V tem času so pripravljali zastopniki Amerike, Francije in Anglije spomenico o jadranskem vprašanju, katera se je imela izročiti naši delegaciji. V razgovoru z mano je Clemenceau izjavil, da ta spomenica ne znači pritiska na Italijo, temveč da gre samo za rekapitulacijo sedanjega stanja jadranskega vprašanja, o katerem je vsak član mirovnega posveta izrazil svoje mišljenje. Ta spomenica je dala Italiji priložnost, da nanjo odgovori, vsled česar sem na poziv Lloyda Georga poštoval v London.

Gospod Nitti, ki je bil tudi pozvan v London, ni mogel potovati iz Italije. Zato je v Londonu lord Curzon informiral mene o vsebini spomenice, katera obsega bistveno zadnji ameriški predlog in razen tega v prijateljskem tonu razlaga vsebino tega predloga. Na prvi plenarni seji je Lloyd George izjavil, da ta spomenica ni nikakršna nota in nikakršen kolektivni korak, temveč da se mora smatrati samo za začetek nove diskuzije. Ta spomenica nam je bila izročena na seji, kateri so prisostvovali angleški in francoski ministrski predsedniki in ameriški poslanik. Končno se je sklenilo, da se bo o tem vprašanju razpravljalo na seji v Parizu, kjer bodo prisotni ministrski predsedniki in zunanji ministri Anglije, Francije in Italije in če mu bo povšeči, tudi ameriški poslanik. Na to spomenico bomo dali pismen odgovor. Zdi se, da bi zavezniški pristali na rešitev, ki se ne sklada popolnoma z ameriškim predlogom.

Italija ostaja zvesta svojim zaveznikom, ker nima nobenih agresivnih namer. Zavzema se le za ohranitev narodnosti Italijanov na Reki in Dalmaciji kakostudi za varnost na jadranskem morju. Italija se bo čutila srečno, če bo mogla stopiti v prijateljske odnose s svojimi sosedi na drugi strani Jadrana.

isti v „Kačurju“, „Kralju na Betajnovi“ in isti v „Hlapcih“. Zupnik, župan, dacar, sodnik poštar pri Cankarju skoro nikjer ne značijo individij nego vrsto. Vloge so bile vse dobro razdeljene, izdelane in igra Cankarja dostojna. Scena z množico se pač ni posrečila, kulisa za slovensko pokrajino ne premoremo (kaj drama, kaj nas drama briga!), niti za gostilniško sobo, niti za Jermanovo sobo, nimamo niti slovenskih oblik, toda to ni krivda režiserja g. Osipa Šestala. Režija in igralci so se v soboto pri Hlapcih očitno namenoma potrudili. Martinčević jih je tako od srca ozmerjal s „Hlapci“, bil je dokaz, očitiden na zadnji galeriji, da imamo dobro dramo, da se razvija in da gre vendar težko ker nekaj manjka. Oziroma nekaj je preveč pri kraljevem gledališču in hlapec Jernej bo pognal ošabnega Sitarja, tega trdega delodajalca, ki se šopiri v tuji hiši. Fr. Lipah.

Družba sv. Cirila in Metoda nam je sedaj še bolj potrebna. Slovenci, spominjajte se je!

Kajtimar:

Fragmenta vitae.

1. Kaj je lepega v Ljubljani.

„Nič lepega ni več v Ljubljani“, mi je tožil prijatelj, l'ut Jugoslovani v bivši Avstriji. „Protékija, kamor pogledaš. Vsak, ki pride do moči, hoče takoj bogato oskrbeti vso žlahto in vse prijatelje. In kdor je tako premeten in tako malo značajan, da se oprime krila milostne kakega mogočnika, sedi gotovo čez noč na najboljšem mestu, najsi se mu o dolžnostih, ki bi jih to mesto od njega zahtevalo, niti ne sanja. Tako danes. A ne bo dolgo, pa bo prišel čas, ko bomo zlezli povsem v orijent in v njegove nenavadne navade. Tedaj se bo vse kupovalo, vse se dobilo za bakšiš: ženska in služba, izvoznica in doktorska diploma. Dobro, da je Prešeren pred frančiškani tako vsem mrtev. Kako bi ga sicer moralo biti sram, da je šel med lažpreroke in je prerokoval: „Vremena Kranjčera bodo se zjasnila“. Noč je padla na našo domovino, najčrnejša noč na našo

belo Ljubljano — nič več lepega ni v Ljubljani!“

Tako mi je govoril prijatelj, poln melanholije in še smodka mu ni teknila tisti večer. Jezno jo je vrgel v stran kar je bilo, kakor sem dobro vedel, silno slabo znamenje, ter je srdito mrmral nekaj o pasjem življenju pod takim svobodnim solncem in da bi ne bila nič temnejša noč kje v groba črnem krilu.

Videl se je, da se nocoj krega celo s svojim oboževanim Prešernom. V takih zlih trenutkih mu oporekati, dokazovati mu njegove umske in srčne zmote, bi bilo isto, kakor dražiti lačnega leva. Zato sem previdno molčal, se kmalu poslovil in krenil dol ob Ljubljani.

Mesto še ni spalo. Ulice so še šumele pridušeno in oddaljeno, kakor šumi na večer v panju čebel, ki so ves dan neumorno delale. Ob reki pa je bilo samotno in pokojno. Pač je šumela voda v strugi, a voda šumi z lepim, svetlim šumenjem, ne s krčaviim hrumom za življenjem hlastajočih ljudi; voda, kadar je umirjena, ne razdražena po viharjih in nalihih,

poje, da v ubrano njeno pesem nesoglasno, bolestno moteče zazveni jak neokretnih, ali preneglih, neumerjenih človeških korakov. Zakaj, vodi se ne mudi ne za dobičkom in bogastvom, ne za življenjem in uživanjem, vode ne vznemirja in ne boli ne ljubezen, niti je ne biča in ne peče zavist in sovraštvo — voda je kakor sveta misel, mirna, lepa, posvečena, globoka in skrivnostna. Nikoli pa ni globokejša, nikoli skrivnostnejša kot v tihli noči ...

Polagoma sem šetal ob vodi in mislil na besede prijateljeve. Pa mi je postajalo pri srcu težje in težje.

Kakšna je vendar ta reka nekake svobode, ki se je razlila čez nas in nas je v prvih časih s svojo lepoto in s svojim do tedaj nam neznanim šumom vse zamamila, a je zdaj mamlila, toliko gnulobe je napravila po naši domovini, toliko smradu dala iz sebe? Gotovo, mnogo lepega in dragocenega mora hraniti v sebi, a kar je napravila na bregove, na visoka mesta, da je vsem vidno, ali ni povsem nečedno blato?

Boj za Reko.

Italija nam ponuja direkten sporazum.

Ldu. Beograd, 22. dec. »Pravda« javlja: G. Vincenzo Galanti, upravitelj italijanskega poslanstva, je včeraj dopoldne posejil ministarskega predjednika Davidovića. Temu posetu pripisujejo pomen, zlasti zato, ker se je dogodil pred neposredno rešitvijo reškega vprašanja. Zdi se, da je Galanti storil korake, ki bi se mogli smatrati kot koraki za neposredno in sporazumno rešitev našega spora z Italijo.

Italijani so zadovoljni s Trstom?

Ldu. Beograd, 22. dec. »Pravda« poroča iz Pariza: Iz krogov italijanske delegacije doznavamo, da bi se Italija zadovoljila, da se zagotovi Trst prvenstvo trgovske luke. Italijani nudijo vsem novim državam srednje Evrope možnost za posluževanje trgovske poti preko Trsta. Tudi pričakujejo, da bodo v tem smislu storjeni od italijanske vlade koraki v Beogradu.

Reka za Italijo je moralna potreba.

Ldu. Rim, 22. dec. Avenza Stefani poroča: Italijanska zbornica je zaključila debato o proračunskem provizoriju. Ministriški predsednik Nitti je izjavil, da ima reško vprašanje za Italijo le moralni pomen in ne gospodarskega. Zavezniki niso Italiji v tem vprašanju nikdar pravljali težko. Velika večina reškega prebivalstva se je izjavila v prilog sprejema predlogov italijanske vlade. Nato je ministriški predsednik govoril o finančnem stanju in opozarjal na potrebo, najeti posejijo v inozemstvu.

Vloga Jugoslavije v svetovni politiki.

Pariski list »L'Information« prinaša iz peresa svojega dopisnika Momea sledeči važen članek: Pogodba z Bolgarsko vzpostavlja na Balkanu nov red. Bolgari, ki niso začeli vojne radi Tracije, radi Dobruže in radi Makedonije, temveč radi hegemonije na Balkanu, so s svojo demisijsko politiko bolgarizacije Balkana popolnoma pogoreli.

Te sanje so se sedaj razbujale, pa nam je treba samo pogledati na zemljevid Evrope, ki ga je izdelala mirovna konferenca, da lahko spoznamo kaj pomenja Jugoslavija s 175.000 kvadratnimi kilometri zemlje in s trinajstimi milijoni prebivalcev. Francija ima danes največ interesa, da pravično spozna, kakšne vrednosti je. Čeži naš jugoslovanski faktor in kakšno mesto mu gre v svetovni politiki.

Trije argumenti so, ki govorijo za politiko zблиžanja med Jugoslavijo in Francijo. Evropski mir bi moral preživeti kritično fzo petnajstih let, v katerih se ima izvesti versailleska pogodba. Solidarnost zvez se bo morala izkazati v ognju. Nemčija si bo

Teško mi je bilo, da sem si zaželel: Spolzel bi v skrivnostno strugo Ljubljane, da bi me ponesli valovi daleč od tod, v lepše dežele, v deželo večnosti, v kraje počitnosti in pravičnosti, v raj miru.

Pa sem se spomnil tebe in tvojih oči, ti presladki oboki, ki sva se srečala danes v mestu, tvojih oči, lepših kot nebo, zagonetnejših kot vse skrivnosti jutrovnih noči.

V stiski sreči tega spomina sam povzdignil pogled iz tesnosti mesta in iz temobe naših žalostnih razmer in čudnega, nenaravnega našega življenja v prostost višav, v neskončnost vsemira. In od začudenja in radosti sem na široko razpil od malodušnosti že dremitve oči: glej, vse nebo nad mestom posejano z najčudovitejšimi biseri, z najjasnejše blestečimi zvezdami.

Najlepše in edino lepo v tebi, o Ljubljana, so zvezde — zvezde mladih dekličkih oči in zvezde v nekončnih višavah nad teboj, ti v temo zavita Ljubljana...

deloma opomogla, in če bo opazila samo mala nespoštovanja med zavezniki, bo postala nepristopna in ohola in se bo skušala svojim dolžnostim odtegniti. Potrebno je torej da privedemo Jugoslavijo tesno navezati, katere hrabrosti se je divil cel svet, do danes ni izgubila prav nič svoje boje in življenske sile. Ona je še vedno privolna vojaški faktor. Opozorjam tudi na besede velikega italijanskega učenjaka Ferrera: »Ako hoče Evropa na Balkanu zoperstaviti nemškim ambicijam slovansko trdnjavo, more to storiti samo Srbija... Treba je sezidati poljsko trdnjavo vzhodni Evropi in konsolidirati srbsko trdnjavo na Balkanu.« Ta trdnjava je danes sezidana. Tvorijo jo ena popolnoma homogena masa.

Se drugi razlog imamo za zблиžanje z Jugoslavo. To je potreba vzdrževanja kontakta z Rusi. Srbija je dan s eno izmed najvažnejših ognjišč ruskega vpliva izven Rusije. Ruski begunci se rajši podajajo v Čehoslovansko nego v Poljsko, pa še rajši v Jugoslavijo kakor v Čehoslovansko. Beograd so odprta vrata v bodočo Rusijo.

Naposled govoril za zблиžanje argument ekonomskega položaja. V našem interesu je, da ponudimo balkanskemu poluotoku, ki je izredno bogat prirodnih pridelkov, podporo našega kapitala in našega tehničnega izkustva. Minister za javna dela Vučelić je predložil ministarskemu svetu v odobritev načrt o obnovi komunikacijskih sredstev v državi. Jugoslavija mora preurediti celo svojo železniško mrežo. Samo v Srbiji in Makedoniji se mora zgraditi 4.000 km železnice. Obnova in ureditev mostov zahteva nad 60 milijonov kreditov. Banat je popolnoma izoliran od Bačke in od Srema, čez Savo ni nih enega poštenega mostu. Železniške proge na obeh bregovih se v trenutku približujejo na pet do deset kilometrov. Za prehod iz Zente na levi breg Tise je treba popraviti čez Segedin in prehoditi lok od osamdeset kilometrov. Prav tako ni zveze med Turčinom in Starim Bečejem, med Kevlinom in Smederevom, med Šabcem in Klenkom. Mogoče je treba napraviti tudi v notranjosti stare kraljevine. Samo čez Moravo je je treba postaviti 15 novih mostov. Tu se odpira našim industrijalcem in inženirjem široko polje. G. Vučelić mi je dejal, da se bo tozadevno obrnil predvsem na ameriška, francoska in angleška podjetja. Kdor pozna vrhunske jugoslovanske gostoljubnost in naklonenost do Francozov, se lahko uveri, da se nam v jugoslovanskem zблиžanju odpira najlepša bodočnost.

O valutni reformi.

Povodem navzočnosti ministra za trgovino in obit dr. Albert Kramerja se je vršil danes sestanek posancev JDS, na katerem je gospod ministar bodal poročilo o valutnem projektu, ki se sedaj nahaja v razpravi ministarskega sveta. Ta projekt gre za

2. Žarek v noči.

Kakor hudoverniki v dolino, kadar kopni na gorah sneg pod toplim pomladanskim dežjem, so zahrumele čez me neizgode in nesreče. Pa so mi prihajale temne misli, težke skušnjave: Kaj se naj ustavljam in borim, saj je itak brez koristi! Kaj naj še delam, saj je itak vse brez sadu! Kaj naj še upam in čakam boljših časov, saj je ugasnila upanja zadnja vejica, saj je ugasnila zadnja luč, ki bi mi mogla še pokazati pot iz teme sedanjih dni v lepše in svetlejšo čase.

Pa sem se zbudil v neki noči najhujšega obupa. Vstal sem, kakor bi me klicala nevidna moč, povele, ki se mi ni moglo ustavljati.

Stopil sem k oknu, odgnil zavezo. Zunaj noč kakor v srcu, ki mi je pravkar izrgala smrt najdražje bitje.

O tam v daljavi, proti jutru, glej, luč, obločnica.

Oledam, in luč se izvija iz megle svetleje in svetleje, počasi sicer, kakor bi se borila z meglo, a sigurno. Jas-

tem, da se vrši zamenja sedanje kroga in sedanjega s brega dinarja za novo novčanico, ki bi bila označena istočasno k dinar in krona in sicer na ta način, da dobijo tako poselniki kron kot posestniki dinarja isto nominalno vrednost. Pri zamenjavi se bodo vračunale tudi o pri- liki mariranja kron iz dane priznanice. Novo novčanico prevzame posebna emisjska banka, v katero se pretvori sedanja srbska Narodna banka s tem, da se jo pritegne kot enakopravni u teletni gospodarski krog iz cele kraljevine. Pri statutu nove banke bi se upoštevale vse glavne zahteve, ki so bile izražene svojčas ko je bil tozadevni projekt predložen Narodnemu predstavništvu. Nova novčanica bi bila torej po sedanjem projektu bančna novčanica, fundirana ne le s sedanjim al- to in valutno podlogo srbske Narodne banke bin z bodočimi vložitvami novih akcionarjev temveč tudi z ogromnimi zakladi državnih gozdov in rudnikov, ki predstavljajo milijardne vrednosti. V diskusiji, ki je sledila poročilu ministra dr. Kramerja se je priznalo, da bi projekt dr. Veljkovića kakor ga je obrazil dr. Kramer, mogel biti osnova za ozdravljenje naše valute in izboljšanje kroga, ako bi se usvarili izvesti predpogoji, koje so smatrali poslanci v gospodarsko-političnem oziru za neobhodno potrebno. Na sestanku je bilo sklenjeno pozvati za 2. januar v Ljubljano širo strankino konferenco JDS, ki naj zavzame k načrtu ministra Veljkovića končno svoje stališče. Na to konferenco se povablja tudi somišljeniki iz Hrvatske in iz Srbije.

Boji na Ruskem.

Napredovanje boljševikov.

Ldu. Moskva, 23. dec. Poveljstvo rdeče armade razglasa: Na vseh frontah napredujemo. Na uralski fronti prehajajo k nam kozaki v velikem številu. Uralska fronta bo nemara v kratkem razbita.

Boljševiki ponudili mir Poljski.

Ldu. Moskva, 23. dec. Ljudski poverjenik za zunanje posle Čičerin se je obrnil včeraj na poljsko vlado z mirovnim predlogom.

Trčijeva mati ujeta.

Ldu. Berlin, 23. dec. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Baza: Kakor javlja »Pet Journal« iz Varšave, so prije Trčijeva mati v Batumi in prebežali v Novo Rusijo. Pri njej so našli obsežno korespondenco njenega sina z nekim drugim boljševiškim voditeljem. Trčijeva mati priznava, da je bila poverjena s posebno mislijo za Transkavkazijo.

Priprave za pomlad.

Ldu. Pariz, 22. dec. Etonski listi poročajo, da je general Denikin izgubil poveljstvo nad protiboljševsko vojsko v južni Rusiji. Zamenjal ga bo general Wrangel, ki namerava podvzeti novo ofenzivo proti boljševikom.

neje in jasneje prodirajo zarki sem k meni — svetla pot se mi zazda od svetle luči skozi temo noči k temnim mislim mojeg srca; pot, ki naj vodi misli v lepše kraje, v solne višave. Stanim v luč, in ozračje okrog žarnice se jasni v večjih in večjih krogih. Da je vsa noč mnogo svetlejša in prijaznejša, se mi zdi čez čas. Laže mi postaja pri srcu. In z nekakim veseljem pričakovanjem si pravim: Še uro, dve — pa vzide tam za lučjo še večja luč, — solnce božje, in prežene noč in mrak, razlrgo vso to meglo, ki kakor zlokobna mlilaka kopraa ovija svet...

Tako pride dan in luč tudi zate. o srce. Kaj obupavaš? Se je v življenu dovolj luči, dovolj še solnce. In če treba prebresti do njih morje naj- mračnejše noči, najmračnejše tema, naj- hujših neizgode, sovraštva in napadov — vztrajaj, bori se junško in pribo- riš se do luči, do svetlega ogrevalo- čega solnce.

Poljski listi kažejo zaradi tega veliko skrb. Sodijo, da bodo boljševiki v poljsku osredotočili vse sile proti Poljski. Sovjetska vlada organizira tajno oddelke, nemških dobrovoljcev in nove topniške divizije. V poljskih krogih govorijo, da so boljševiki začeli pregajanja samo zato, da pride na čas, valed česar v Varšavi z nestro- nosijo pričakujejo zaključka vojske in gospodarske konvencije med bal- tijskimi državami, Polsko, Ukrajino in Rumunijo.

Kriza južne železnice.

Ldu. Dunaj, 22. dec. Danes se je vršilo tukaj zborovanje upravnega sveta južne železnice. Generalni ravnatelj Fall je poročal o novih tarif h, ki bodo stopili v veljavo na vseh av- strijskih progah južne železnice z no- vim letom. Razpravljali so tudi o skrajno neugodnih premenah razmerah zlasti o pomanjkanju premoga kot pogla- vitnem vzroku težkoč, dalje o naraš- čajoči dragotini, ki jo občuti uprava zlasti pri nabavi materiala in pri pla- čih nastavljenecv družbe. Pri tem je poudaril, da bodo d. h. d. izvirajoči iz nov h tarifov, nudili popolno po- kritje za protidraginjske odredbe v prilog nastavljenecm na avstrijskih progah ako bi se mogel promet v bližnji bodočnosti bistveno poživiti in pospešiti. Za nastavljenec madžarskih prog južne železnice bodo veljale tudi nadalje doreden e draginjske doklade. Kar se tiče jugoslovanskih prog južne železnice, je moral upravni svet raču- nati z dejstvom, da se je prav v zad- njem času iznova dovolilo osebju jugoslovanskih državn h železnih znat- no povišanje draginjskih doklad in izboljšanje plač. Južna železnica bi pa mogla dovoliti podobne ugodnosti osebju svoj h jugoslovanskih prog le tedaj in v onih izmeri, ako in v kol- kor bi država stavila potrebne sred- stva na razpolago. Koraki, ki jih je uprava južne železnice v ta namen naredila v Beogradu, se niso privedli do nobenega poveljnega rezultata. Kakor je neal ravnatelj Fall ob koncu svojega poročila, je splošni položaj tak, da smatra upravni svet južne železnice z ozirom na nastalo te- žavo v državi obrata na družbeni progah naravnost za ogroženo.

Jugoslavija.

Pogajanja z Avstrijo. Ldu. Beograd, 22. decembra. Prebilo poroča: Z Dunaja prihaja vest, da bo avstrijski drž. kancelar dr. Renner v kratkem piliel v Beograd, da nadaljuje zapo- četa pogajanja med avstrijsko vlado in našo državo. Razgovori, ki se bodo vršili v Beogradu, bodo zanimivi zato, ker bodo dovedli do gotovega zбли- žanja in ne bodo ostali brez vpliva na politične zveze, dasi bodo gospo- darskega značaja.

Naš poslanik v Ameriki. Ldu. Beograd, 22. dec. Iz Washingtona je došlo odobrenje imenovanja g. Jovana Jovanovića za poslanika naše države v Washingtonu.

Omejen promet na Hrvatskem. Ldu. Beograd, 22. dec. Od predve- rajšnjega dne 20. t. m. je ustavljen na zahtevo železniške direkcije v Zagrebu promet brzovoznih in osebnih vlakov na progi Beograd-Zagreb. Med časom, dokler se ta promet zopet ne obnovi, se bodo orient-ekspresu priklopili va- goni za direktne potnike.

Razna poročila.

Narodna enakopravnost na Češkem. Ldu. Praga, 22. dec. Mi- nistrski predsednik Tusar je sprejel zadržanika nemških meščanskih strank, ki so mu predložili svoje želje in pritožbe. Njihove zahteve se tičejo nemškega šolstva, razpisa volitev ter zopetne nastavitve svoječasno odpu- ščenih nemških državnih nameščenecv, ki niso hoteli pričeiti na češkoslova- ũko republiko. Ministrski predsednik Tusar je odgovoril, da bodo volitve

razpisane kmalu po novem letu in da bo dala Nemcem prilika, sodelovati pri ustavodajnem delu. Svoboda vseh državljanov je prva in največja postava češkoslovske republike.

Odgoditev laške zbornice. Ldu. Rim, 22. dec. Italijanska zbornica je bila včeraj po osemurni seji odgodena do 28. januarja.

Neutralizacija Avstrije? Ldu. Dunaj, 22. dec. "Neues 8 Uhr Blatt" poroča: Kakor doznavamo iz najbolje poučenih diplomatskih krogov, ne pomenja nota Clemenceauja d'žavnemu kancelarju dr. Rennerju, v kateri se jamči teritorialni obsej avstrijske republike, ničesar drugega, kakor neutralizacijo Avstrije. To noto je izdal brez vsakega posredovanja dr. Rennerja vrhovni svet svojevoljno in sicer prej kot je našel dr. Renner priliko, sprožil v Parizu to vprašanje.

Podražanje nemških listov. Ldu. Dunaj, 22. dec. Zveza avstrijskih časnikov naznanja znano povišanje naročnin listom in sicer s 1. januarjem. Opustilo se bo tudi dostavljanje listov na dom.

Ustavljen promet na Ogrskem. Ldu. Budimpešta, 23. dec. Z ozirom na pomanjkanje premoga bosta državna in južna železnica ustavili ves osebni promet na svojih progah od 24. t. m. do 1. januarja.

Malograrna stranka na Madžarskem. Ldu. Budimpešta, 22. dec. Zveza poljskih delavcev in malih kmetov, ki je tvorila dosedaj s cialno-demokratsko strokovno zvezo, je imela dne 21. t. m. kongres, kjer je sklenila, da izstopi iz socialno-demokratske stranke in osnuje samostojno deželno stranko poljskih delavcev in malih kmetov.

Papež je obolel. Ldu. Berlin, 23. dec. Kakor javlja "Lokalanzeiger" je papež lahko obolel in je, ker so mu zdravniki priporočili, naj se varuje, odpovedal več avdienc.

Izgon anarhistov iz Amerike. Ldu. Amsterdam, 22. dec. Reuterjev urad poroča iz Washingtona: Zbornica reprezentantov je soglasno sprejela zakonsko predlogo, ki se tiče deportacije vseh mozeincev, pripadajočih anarhističnim organizacijam.

gove revolverse "finese". Zato je zli zopet cel skaf enajnica po nar, čeprav se je trudil, da bi jo — bržčas v strahu pred novo lekcijs — po možnosti parim ral. A brez podlosti le ni mogel ostati, to bi bilo proti njegovim navadam. Zato se je spravl nad izdajatelja našega lista, čeprav prav dobro ve, da nima g. P. z uredništvom ničesar opraviti, posebne pa ne z onimi članki, ki so soderge tako zbudili. O nečestnosti in poštenosti pa bi z Naprejevalci pač težko debatirali. Na laži in zavijanju glede Maribora so dobili že včeraj primerni odgovor.

d Osební promet za božične praznike vstati tudi državna železnica, in sicer od 25. do 28. t. m.

d Špecialist za ženske bolezni in porodništvo dr. Benj. Ipavc v Mariboru, Gosposka ulica št. 46 je službeno odpošlican in se vrne dne 15. februarja 1920.

d Oblična poslovalnica za Slovenijo v Ljubljani bo imela 29. 30. in 31. dec. 1919 svoje prodajne prostore v Sibirski ulici št. 5 in v Šolskem drevoredu št. 2 radi revizije in inventariziranja zaprta. Občinstvo se tem potom obvešča, naj navedene dni ne pride kupovati, da ne bo delala zastoj neopotrebnih potov.

d Ustanovilo se je društvo zobnih zdravnikov za Slovenijo in latro s sedežem v Ljubljani. Predsednikom je bil izvoljen dr. Praunzeis. Zobozdravniki in drugi zdravniki v Sloveniji, ki se pečajo tudi z zobozdravištvom, so vabljani, da pristopijo. Prijave naj se naznani tajniku dr. H. Dolencu v Ljubljani Aleksandrova cesta 10.

d Zavarovalnica "Croatia". Radi zelo razširjenega poslovanja v Sloveniji, odločila je "Croatia" zavarovalna zadruga v Zagrebu, da za Slovenijo ustanovi v Ljubljani lasino podružnico, vsled česar se dosedanje glavno zastopstvo v Ljubljani spremeni v podružnico. Ravnateljem podružnice imenovan je g. Stanko Jesenko, dosedaj glavni zastopnik "Croatie" v Ljubljani. Priporočamo najtopije vsakemu imenovanemu zavod, ki sprejema zavarovanja za požar, vliom, nezgode in življenje pod najmodernejšimi pogoji.

Zadnje vesti.

javna telefonska in brzojavna poročila "Jugoslavija".

Amerika nam ponuja posojilo. Beogra d, 23. dec. Amerika nam stavlja na razpolago še eno posojilo 250 mil. dolarjev brez ozira na avans na našo vojno odškodnino. To posojilo bi se imelo porabili za nabavo železnike, telefonskega in telegrafskega materiala v Ameriki. Govori se, da je bil ta predlog z naše strani načeloma sprejet.

Regent omladini. Zagreb, 23. dec. Na brzojavni pozdrav zagrebske omladine o prikliti regentovega rojstnega dne se je zahvalil regent s priručnim brzojavom v katerem zaključuje: Zagotavljam vas, da b m pripravljen, da branim z svo energijo naše narodne pravice.

Zagreb brez moke v praznike. Zagreb, 23. decembra. Zaradi nerednosti v železniškem prometu niso pristi pravčasno v Zagreb transporti, ki so bili iz Banata na potu v Zagreb z belo moko. Zagrebčani bodo obhajali praznike torej ob črnem kruhu.

Pomanjkanje novinskega papirja. Zagreb, 23. dec. Zagrebški listi stoje pred novo krizo. Porabili so že vse zaloge papirja in izhajajo samo še na posameznih listih. Če papir ne pride v praznike, listi ne bodo mogli več iziti.

Borzna poročila. Beograd, 23. dec. 20 dinarjev v zlatu = 22 din., 100 kolkovanih kron = 26 9 din., 100 francoskih frankov = 232 din., 100 lir = 185 din., 1 dolar = 23 5 din., 100 rum. mark = 60 din.

Zagreb, 23. dec.: 1 dolar = 92 K, 100 avstr. kron = 55 K, 100 francov = 900 K, 100 nem. mark = 245 K.

Nepošten revizor. Ldu. Hógrad, 23. dec. Pri revizorju juž. železnice J. Štupu Šimku so našli za 101.000 K nepravilno žigovanih kronskih bankovcev. Železn. komisija v Štupi je denar konfiscirala, proti Šimku pa je uvedena preiskava.

Kredit za pobijanje draginje. Ldu. Beograd, 23. dec. Min. Bukčeg bo zahteval od ministr. sveta kredit za boj proti draginji. Denar, ki ga bo s kreditom dobil, se bo porabil kot razlika med prodajno in nakupno ceno življenskih potrebščin. Ministrski svet je ta kredit odobril.

Železničarska stavka v Italiji. Ldu. Milan, 23. dec. Dne 26. dec. se bo proglasila na vseh ital. sekundarnih železnicah gener. stavka.

Gospodarstvo.

g Nove tvornice v Bosni. Srbska gospodarska banka v Sarajevu je dobila dovoljenje, da zgradi v Bosni tri nove tvornice. V enih izmed njih se bo proizvajalo steklo, v drugi usnje, v tretji na čevlje.

g Električnacija belgijskih železnic. Belgija hoče na nekaterih progah izmenjati parni pogon z električno strujo. Električnacija bodo te le proge: Bruselj—Antwerpen in Bruselj—Luksemburg. Vožnja iz Bruslja v Antwerpen bo trajala potem samo 25 minut.

g Budimpešta — sedež angleške trgovine na vzhodu. Angleži hočejo v Madžarski utvariti svojo ineresno sfero na vzhodu. Zato se v Budimpešti ustanovi središče za angleško trgovino na vzhodu.

g Nemški vagoni za češki sladkor. Češko-slovska sladkorna komisija je dobila od Nemčije 2000 vagonov v zamenjavo za sladkor. Dogovor se je sklenil na temelju današnjih sladkornih in vagonskih cen. Vagoni bodo služili le sladkorni industriji in k večjemu še za prevažanje sladkorne pese in premoga.

g Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo (Ljubljana,

Sodna 1.) opozarja naslednje predmete, ki pridejo v bodočih dneh na prodaj: Pekarski stroj za mešanje testa za večje obrate in velike zavode. Več strojev za izdelovanje sodavice, večje število svedov za vitanja kamnja v različnih velikostih v doglednem času bode na razpolago večje število železoh postelj in železnih nočnih omarič. Svedri se nahajajo v Litiji, ostali p dedmeti v ljubljanskih skladiščih. V tipnice za ogledanje se dobijo pri Gospodarski komisiji. Javne naprave in zavodi, kakor tudi zasebni interese, ki bi te predmete dejansko uporabljali, se opozarjajo na to. Prošnje je vlagati pri Gospodarski komisiji. Za posteljneke naj se vlože za sedaj pismene prošnje. Oddaja se reflektantom pozneje razglasi.

g Omejitve v tovarnem prometu. Radi pomanjkanja premoga je na progi Ehrenhausen—Wien tako loko kakor tranzit ustavljen do 28. decembra 1919 ves tovarni promet. Izvzeto je in se prevaža: 1. Živila glasom seznama blagovnih potrebščin točka 1 razen vina, piva in spiritioz. 2. premog, koka, oglje, briketi, les za ku javo in šeta. 3. Blago glasom seznama blagovnih potrebščin točka 5 in 6. 4. Osoppo in Polonia-transponti. Za sprejeto blago se pošlje naprej. Z 28. dec. stopijo v veljavo zopet dosedanja omejitvenja. — Dalje do vključno 27. dec. 1919 ustavljen prevzemanje blaga za vse postaje drž. žel. ravnateljstva Zagreb. Izvzeto je pospešeno blago do 250 kg, brzo-vožno do 500 kg ter živad, meso in jajca v vozovnih nakladah, dalje kot tovarno blago premog in vse na premogokope naslovljene pošiljke. Za sprejeto še lahko odide.

Drobiž.

Zelo razumljivo! V Lelu se vrši proces proti nekemu mlademu fantu Bourdeseu, katerega se pripisuje krivda, da je poneveril svojo 195.000 frankov na škodo mestnih davkov v Haubourdinu. Pred sodiščem je v svojo obrambo izjavil, da mu je bila že z 12 leti poverjena blagajna za prehrano celih 18 občin. Tekom štirih let je skozi njegove roke preko 50 milijonov frankov. Pri tako ogromni svoti je lahko mogoče, po njegovi izjavi, prila- stiti si svojo 195.000 frankov.

znameniti afi o planetu Martu. Švicarski inženier Baumano je objavil novo teorijo o razmerah na Martu. V nasprotju s sedanjimi nazori o stanju na Martu pravi, da velike avetle površine niso kopne, temveč ledena morja, kopne so samo temnejše ravnine. Takozvana morja so pokrajine z deloma še bruhaječimi vulkani. Kadar vulkani zelo bruha, nastajajo megle, ki se često vidijo in o katerih misli učenjak Arrhenius, da so peščeni oblaki, katere dvigajo viharji na Martovih pustinjah. Tiste črte na Martu, katere so smatrali nekateri učenjaki za Kanale, si lahko tolmačimo kot velikanske razpokline v ledu. Včasih tiste črte izginejo in sicer radi tega, ker razpokline na novo zamrznejo, in to se vedno pojavlja.

Dolgi nos danskega kralja Kristijana. Danski kralj Kristijan je imel zelo dolgi nos. Poslanik neke tuje države je imel istotako oblien nos in kralj ga je vprašal nekoč v šoli: „Kaj mislite, kateri nos je večji, moj ali vaš? „Vaš, Velikanstvo“, je odgovoril poslanik. „Saj ni čudno, ko bi vas toliko let vlekl za nos kakor mene, bi bil vaš ravno tako dolg“, se je odrezal kralj.

Romani „Jugoslavije“.

Sredi meseca januarja bo končal Vladimir Levstik svoj satirični, kulturnohistorični roman „Vlšnjova repatica“. A že takoj z novim letom prične „Jugoslavija“ priobčevati nov veleznimiv roman „Lov za milijoni“. Istčasno pa bo priobčevala „Jugoslavija“ tudi zanimive in zabavne „Domače pridige Sitarjeve Jere“.

Božični pozdravi.

Koroški fantje 40. pp. 1. bat., strojne puške, pošiljajo iskrene božične pozdrave vsem fantom in dekletom po domovini s prošnjo, da se jih tudi ti kedaj spomnite, ker jim je na Koroškem dolgčas. Anton Germ, Joško Parle, Josip Gršič, Janko Hamar, Janez Pote, Anton Bobič.

Telefonisti 4. čete 40. pp. v ob Dravi želijo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem in vsem slovenskim dekletom. Gustav Tonejc, Jak. Golob, Avgust Pitar, Franc Sitar, Ivan Šeme, Jožef Mede.

Dravetski železničarji pošiljajo iz mirnih, nezakurjenih, temnih in zaduhlih vagonov božične pozdrave vsem onim srečnežem, ki stanujejo v človeških stanovanjih. Obenem vabijo vse te, posebno pa gospode pri vladi in drugih javnih, vse one velikaše, ki se sprehatajo po šestih, sedmih in še več sobah, in pa celo stanovanjsko komisijo, da si pridejo pogledat našo krasno božičnico. Naše drevo bo razsvetljeno z ledenimi svečkami, okrašeno pa z žalostjo in srdom.

Drobtine vesti.

d H'anko Nučič, ravnatelj slov. gledališča v Mariboru proslavi v petek 26. t. m. dvajsetletnico svojega umetniškega delovanja. Nučič je nastopal najprej v Ljubljani, nato pa par let v Zagrebu, dokler se ni lani vrnil nazaj v Ljubljano. V začetku tekoče sezone je prevzel vodstvo mariborskega gledališča. Odličnemu našemu umetniku želimo še mnogo let plodnega in uspešnega delovanja.

d „Naprej“ je prišel v silno zagato in veliko jezo, ker smo mu zadnjič tako da oculos demonstrirali nje-

Ljubljansko vesti.

1 Dr. Niko Zupančič, znan in ugleden član Jugoslovenskega odbora, ki se muči sedaj v Ljubljani, ostane tukaj do 6. januarja, nakar se poda v Beograd. Stanuje v hotelu „Union“.

1 G. Milan Plut naj se blagovolji zgledati danes med 11. in 12. uro v našem uredništvu, oziroma poslati svoj naslov.

1 V „Lepi Heleni“ poje v petek, dne 26. t. m. ulogo „Kahasa“ po okrevanju g. Pohve, režiser in komik.

1 „Silvestrov večer“ priredi „Slavec“ v dvorani in verandi hotela „Union“. Poleg vojaške godbe in družvenega zbora nastopijo še v zabavnem delu sporeda najboljši atletski in humoristi. Po polnoči ples.

1 „Ljubljanski Zvon“ priredi 31. t. m. v prostorih Narodnega doma običajni „Silvestrov večer“. — Da se omogoči poset zlasti društvenim podpornim članom, dobí vatopnice po 6 K lahko v predprohaji dne 28. 29. in 30. t. m., vsakokrat od 4. do 6. pop. v društvenih prostorih Narod. doma. Vatopnica na večer priredi tve pri blagajni 10 K. Nedorazna mladina nima vstopa.

1 Licitacija gnoja vojaških konj v vojašnici regenta Aleksandra (topničarska vojašnica ob Dunajski cesti) se vrši v soboto, dne 27. decembra t. l. ob 9. dopoldne. Natančnejši pogoji so nabiti na mestni deski; na razpolago so pa tudi v pisarni mest. vojaškega nastanjevalnega urada.

1 Izgubila se je v ponedeljek zvečer 22. t. m. v Sodniški ulici damska denarnica, v njej je bil listek za Čudna. Najditelj naj jo odda proti nagradi v upravnishtvu našega lista.

Za smeh in jok.

V neki novi državi nesrečne Evrope odredi finančni minister kolekovanje bankovcev in hoteč prepričati dviganje cen, izda drakonične predpise. Komaj prične kolekovanje, povisa cene tobaka za 100 in več odstotkov. Ali ne pljuje v lastno skledo in prednjači veržnikom z dobrim vzgledom?

V isti državi spravi g. finančni minister nove državne dinarje v promet, s podpisom bivšega najposobnejšega finančnega ministra in ukaže: Imajo vrednost 3:10 v kronah! Samo obsebi umljivo, da se za take dinarje vsi državljani kar trgajo radi — francoskega besedila, ki se šopiri na zadnji strani bankovca.

V isti državi vladajo, oziroma sedijo na odločujočih mestih najposobnejši ljudje, ki z neko slastjo zapovedajo in odredajo, gledajoč in spoznavajoč potrebe svojega naroda skozi — okna svojih pisarn.

Učenjaki pravijo, da ima vsak narod tako vladno, kakoršno si zasluži in da tudi ne more drugače biti. — V devetih deželi bi vsi radi vladali, posebno pa tisti, katerih ni narod za to poklical. V tem slučaju so učenjaki — blamirani. Boljševik.

Napredek in povečanje „Jugoslavije“.

29. t. m. se začne „Jugoslavija“ staviti na stavne stroje in tiskati z rotacijskim strojem, objednem pa povečamo tudi obliko listu, tako da bo izhajal v velikem formatu kakor svetovni ameriški in angleški dnevnik. Zato bomo lahko priobčevali še enkrat toliko gradiva, kakor dosedaj in bo „Jugoslavija“ torej še bolj zanimiva. Pridobili smo si stalne poročevalce v vseh večjih in važnejših krajih, poleg tega še celo vrsto izvrstnih sotrudnikov — strokovnjakov, tako da bo „Jugoslavija“ najboljše informirani in najzanimivejši slovenski dnevnik.

Ker se bo stavila „Jugoslavija“ na stavne stroje, bodo črke ysak dan nove, tisk torej lep in čitljiv in ne več slab in zalit, kakor je bil žal mnogokrat dosedaj vsled že obrabljenih črk. Rotacijski stroj, ki natisne na tisoče izvodov na uro, bo omogočil vselej pravočasno dotiskanje in ne bo več zamud in nerednosti v izhajanju in razpošiljanju. Kljub temu pa bo lahko uredništvo delalo pozno v noč, tako da bo „Jugoslavija“ vsako jutro poročala že o vseh važnejših domačih in svetovnih dogodkih prejšnjega dne.

Ostanite nam zvesti vsi dosedanji naročniki in čitatelji ter pridobivajte še novih.

Uredništvo, upravnštvo in lastništvo „Jugoslavije“.

MALI OGLASI.

Proda se:

2 zimski suknji in eno bluzo prodam. Naslov v upravnštvo lista. 1631

Glasovir se proda K 1500 Dachs, Florijanska ulica. 1630

Proda se moška dolga suknja in Browing pistola. Milska cesta 67/3 pritičje Maribor. 1623

Ognja in vloma varne blagajne vseh vrst in velikosti, kakor tudi blagajne za vzdlati in wertheimove kasete priporočila tvrda Franc Schvell, 1. jugosl. izdelovalnica blagajn, Maribor, Koroska cesta 31. Popravila se vrše hitro in točno. 1596

Trgovci — Pozor! Zajamčeno čisto bučno olje razpošila po najnižji ceni vsako množino tvrda Martin Sumer Konjice. 1575

Spalne in jedilne sobe, kuhinjske oprave, postelje, spodnje in vrhne modroce, umivalnike, vsakovrstne o-mare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata brata Sever, zaloga pohištva in tapetirska delavnica, Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled! 1564

Mestna občina celjska, proda 10 HP bencin-motor. 1634

Dve finl, topli odeji (Decken) se ceno prodajo. Kje pove uprava. 1636

Kupi se:

Kupim 2 strožna stroja za železo, 1 vrtni stroj, in vse vrste ključavničarsko orodje. Eventuelno tudi kompletno delavnico. Ponudbe na upravnštvo pod 1777. 1632

Šivalne stroje, rabljene, dobro ohranjene in stojala kupuje po najvišji ceni (franko Ljubljana) Josip Petelin, Ljubljana. 1589

Službe

Sprejme se mladi uradnik zmožen slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi stenografije in strojepisja s 1. Februarjem 1920 na graščini grofa Haberssteina Ptuj, kamor se tudi vpošljejo pisane ponudbe s prepiš pričeval katere se vrnejo. Plača po dogovoru. 1628

Iščo se izurjen korespondent ali korespondentinja vešč slovenščine in nemščine za tovarno usnja v Mariboru. Naslov v upr. 1635

Uradnik ali uradnica za odvetniško pisarno se sprejme. Naslov v upr. Jugoslavije. 1635

Listnica uredništva.

K. Z. G. Prosimo, da nam javite svoj naslov, ker ne moremo priobčevati dopisov, če ne vemo, kdo jih je pisal. Ime pa ostane seveda strogo tajno in ne zve za njega nihče.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Fesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Pravkar izšel

slovenski pisarniški koledar 1920,

cena 8 kron z obilježnimi dokladami v dveh izdajah, prva kot tedenski skladni koledar, druga v knjižni obliki. — Dobiva se

pri tvrdkah: Ig pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg — Ivan Gajšek — Jugoslovanska knjigarna — Marija Tičar — Narodna knjigarna — L. Schwenner — in A. Zerkov v Ljubljani. — Vilko Weixl, Maribor.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brvnaricah. Pridobivajte novih naročnikov!

Hiša

2391

v Ljubljani ali bližnji okolici se kupi takoj. Ponudbe pod „sreča 305“ na upravo lista.

Ovčjo volno

2381

kupi

K. Povše

Kranj.

Trame, — deske, hlode,

kupi inozemska tvrda. Ponudbe na Anončni zavod DRAGO BESELJAK Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 2376

Briljanti

se kupijo za izjemno visoke cene. Ponudbe na Anončni zavod DRAGO BESELJAK Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 2374

Puška

za golobe kal. 12. se kupi. Ponudbe na Anončni zavod DRAGO BESELJAK Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 2375

Kupi se kavarna

v Mariboru, Ljubljani ali Celju. Ponudbe pod M. N. 200 na upravo „Jugoslavije“. 2390

Prima 2403

BOSANSKE SLIVE

v zabojih po 15 kg.

Kava
Čaj
Čokolada
Kakao
Kava pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Šampanjec
Namizna vina
Mandelni
Rozine
Dišave
Paradižnike

Jos. FABIANI
Ljubljana,
Prešernova ulica 54.

Priporočava

najino vedno veliko zalogo:

Slivovke 2396
Tropinovca
Ruma
Brinjevca
Cognac, med.

ter vsakovrstnega kolonialnega blaga. Solidna in točna postrežba.

Gregore & Verlić
Ljubljana

Cestna Gorenjsko žel. 7.

Vesele božične praznike želi
svojim odjemalcem
elektro-tvrdka
„Svetla“.

2397

Štedite s podplati!

Usnjati nabiti z žebeljčki, za moške in ženske čevlje, garnitura po K 2.—, za otroške po K 1.50, se zopet dobivajo v ljubljanski zalogi tovarne „PEKO“ čevljev.

Peter Kozina & Co., Ljubljana, Breg 20.
Preprodajalec popust. Preprodajalec popust.

S 1. prosincem 1920 prične poslovati novo ustanovljeno, obl. avtorizirano stavbeno podjetje ter prodaja stavbenega materiala 2399

Tavčar & Svetina,

Ljubljana, Gosposvetska c. 6.

ter se toplo priporoča p. n. interesantom za vse v to stroko spadajoča dela, kateri izvršujeta strokovnjaško in po zmožnosti cenah. Načrti in proračuni se izdelujejo točno po naročilu.

Proda se takoj

hiša z gospodarskim poslopjem, vrtom, sadonosnikom in njivo. Hiša stoji ob državni cesti tik cerkve, jako pripravna za trgovino. V hiši se je nahajala veliko let prvovrstna gostilna. Naslov v upravi. 2362

Oljnate sode

železne in iz trdega lesa, kakor zaboje in vrče od petroleja, kupuje v vsaki množini tvrda Hrovat & Komp., Ljubljana, poleg realke. 2370

Razjedni kamen (Ätznatron)

128—130 % velikih količin ima na prodaj Petrolejska družba, Maribor. 2372

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril prvo domačo mesarijo na Slov. trgu v Ptuj.

Potrudil se bom vsem odjemalcem postreči z najboljšim blagom po najnižjih cenah. 2393

Za obilen obisk se priporoča prva slov. mesarija

Ignac Frankovič, mesar.

„SAVINJA“

društvo lesnih trgovcev in industrijcev v Celju

kupi vsako množino rezanega in okroglega mehkega kakor tudi kostanjevega lesa ter bukovih drv. Tozadavne ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov: „SAVINJA“, Kapucinska ulica 5, I. nadstropje ali poštni predal šte. 1.

Najboljše uspehe imajo oglasi v dnevniku „Jugoslavija“!

Ako iščete službe, ali pa če imate kaj napredaj oz. imate kaj romana, ali pa če imate kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v Jugoslaviji!

Darnjem en vagon drv

in dan še posebno nagrado onemu, ki mi oskrbi v srepini oziroma tudi ob periferiji Ljubljane stanovanje od 3 do 5 sob s kopalnico, vsemi pritiskalnimi in če le možno z električno razsvetljavo. 2379
Ponudbe pod „Vagon“ na Anončno ekspedicijo.

Seno

sladko, več vagonov za takojšnjo dobavo išče 2377
Miloš Regovec, Jesenice.

Drva,

drva in zopet drva l. s. popolnoma suha, žagana in sekana Vam dostavi takoj na dom SREBOTNJAK, Kolodvorska ul. 31. 2378

BAKER stari kupujem.

Plačam najvišje cene.
Odob. Koutny, Ljubljana, Kolodvorska ul. 37.

Nudim:

prazne, rabljene, dobre, hrastove vinske sode, kakor tudi nove transportne in skladiščne sode, potem nove jelove sode za zelje, in nove bukovne sodčke z vratami za med.
Ivan Pač, Sisk.

Slikarska in pleskarska delavnica

Jenko & Šetina
Celovška cesta št. 89
Ljubljana VII.,
prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, posebno sobno dekoracijske slikarije, stavbeno in pohištveno pleskanje itd. Uporablja se samo pristno blago. Postrežba točna, cene primerne.

Zajčje kože

od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah
Ivan Šmigovec, Šoštanj,
izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože. 2361

! Pripravna božična in novoletna darila !

Velika izbira vsakovrstnih doma izgotovljenih oblek po najnovejših krojih za gospode in dečke, športnih čepic, srajc, samoveznic, nogavic itd. itd. po najnižjih (konkurenčnih) cenah!

Prva krajska razpošiljalna

Schwab & Bizjak,

2386

Ljubljana,

Dvorni trg 3.

Pod Narodno kavarno.

BARVA in KEMIČNO — ČISTI

vsakovrstno blago

obleke

in PERE

in

SVETLOLIKA

domače perilo

ovratnice, zapesnice

(pošilja po isto na dom)

in srajce

tovarna Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

Podružnica v Mariboru: Gosposka ulica.

RADIUM

vsebujoča vinovica (francosko žganje) je

„ELEVATOR“

edino prava in patentirana ter najizdatnejše sredstvo proti trganju, revmatizmu in živčnih boleznih splošno znana.

Dobiva se v vseh trgovinah, drogerijah in lekarnah.

Na debelo pa v glavni zalogi za celo Slovenijo:

F. ŠIBENIK,

Ljubljana, Gosposka ulica 16.

Uradnik ali uradnica

več v vseh pisarniških poslih se sprejme. Pogoji: jugoslovanska narodnost. Prednost imajo osebe s prakso v lesni trgovini. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe, obložene s prepisom spričeval prošnjo poslati na „Zavija“, društvo lesnih industrijev v Celju. Poštni predal št. 1. 2349

SAMO 4 DNI

traja zdravljenje srbečice in garjev z novim, od vseh dosedanjih mazil po sestavi in načinu uporabe bistveno se razlikujočim sredstvom 2385

„SARKO“

znanka „ITO“. Vsaka žakljica vsebuje „SARKO“ mazilo št. 1. „SARKO“ mazilo št. 2. „SARKO“ prah za posipanje in natančni opis bolezni in načina uporabe, katerega mora vsak natančno prečitati, kdor hoče hitro in gotovo ozdraviti. Cena 1 žakljice „SARKO“ 16 K, po pošti 18 K. — Izdeluje in razpošilja: Lekarna pri srebrnem soku, Brežice.

Bukova drva

v polenih . . . a K 32.—

rezana 25 cm „ K 34.—

2392

100 kg prodaja

Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom.

Priporočamo sledeče knjige za božično darilo

- Ivan Albrecht: „Slutnje“ broš. K 5.—, vez. K 8.—
Janko Glaser: „Pohorske poti“ broš. K 5.—, vez. K 8.—
Dr. Ivan Lah: „Dore“. Povest slovenskega dečka iz svetovne vojne. Cena vez. K 6.—
Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Novele. Vez. K 8.—
Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Sedem zanimivih povesti iz kmečkega življenja. Vez. K 8.—
Anton Pesek: „Slepa ljubezen“. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih. Broš. K 2-50
Manica Komanova: „Šopek samotarke“. Zbirka novel. Cena broširani knjigi K 5.—, vez. K 7.—
Azov in Tefft: „Humoreske“. Zbirka ruskih humoresk, satir in grotesk. Cena broš. K 6.—
„Kurentov album“. Humoristični almanah s slikami K 4-50
Ferd. Seidl: Rastlinstvo naših Alp. Prispevek k spoznavanju slovenske zemlje. Vez. K 10.—
Jan. Ev. Stuhel: „Slovenska narodna mladina“ in njene naloge na narodnem, gospodarskem in kulturnem polju, broš. K 10.—
Alfonz Menzinger: „Nauk o serviranju“, bogato ilustrovana pomožna knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah za vaje gostilničarske in hotelirske obrti in za samouke . . . K 15.—

Narodna knjižnica:

1. in 2. snopič: „Valentina Vodnika Izbrani spisi“, Cena . . . K 3.—
3.—5. snopič: Leonid Andrejev „Gaudeamus“, komedija. Poslovenil dr. Jože Glonar Cena K 8.—
6.—9. snopič: Vladimir Levstik „Gadje gnezdo“, Povest iz dni trpljenja in nad. Broš. K 10.—, vez. K 12.—

Širite med narod:

1. Koroška. Čarantans. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena K 4.—
2. Poglavje o stari slovenski demokraciji. (Gospodarsko polje. Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena K 2.—
3. Neža Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena K 1.—
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena K 2.—
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena K 2.—
Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvo! Dobivajo se v upravnistvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru in Ptuj ter v vseh knjigarnah.

Pošiljamo te knjige poštne prosto, če se denar naprej pošlje. Povzetej stane K 1-90 in je torej najbolje če pošljete denar za knjige naprej.

Naročite knjige, dobra knjiga je najboljši prijatelj!

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Vino v steklenicah (butelike).

Gostilničarji, kavarnarji!

Vinogradniki pozor!

Trgovina z vinom

OSET & CAJNKO SLOVENJIGRADEC

Naznanjava, da imava veliko zalogo najboljšega sortiranega kakor: Muškateljc, Risling, Šipon, Burgundec, Portugieser, Šilhar, pristnega Ljutomercana, Pekerčana, Haložana, Bizeljčana, ter črna dalmatinska in banatska stara in nova vina.

KUPUJEVA iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najvišjih cenah.

2344

Se priporoča Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Razpošiljanje vina v sodih od 50 l naprej!

Zobni atelije P. Vrankar
 konc. zobotehnik
 Gledališka ulica šte. 7, nasproti gledališča
 Izdelujem najfinejša dela v zlatu, porcelanu in kavčuku. Zlate krone, mostišča ter umetna zobovja brez plošč.

Dvostavno in ameriško knjigovodstvo.

spisala Krottmayer-Dolenc.

Prva moderna slovenska učna knjiga za knjigovodstvo.

nezogibno potrebna za trgovske šole in samouk, zelo važna za trgovce, tovarnarje, obrtnike itd. **Ravnikar izšla.** Dobiva se v vseh knjigarnah in v založbi Zasebnega učilišča Legat, Maribor, Vetrinjska ulica 17/1.

Zajčje kože
 se kupi

v vsaki množini. Kje pove upravništvo „Jugoslavije“.

M. DIMIĆ, Zagreb,
 Jurišićeva ul. 24.

Preporučuje manufakturno skladište glota, serga, delena, svilene pantližke, francuska roba Konca Marka Clark uz tvorničke cene. Solidna podvorb.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC

BRZOJAV. NASLOV: ESKOMPTNA.

AKREDITIVI — BORZA

INTERURB. TFL. ŠTEV. 146.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1

obrestuje hranilne vloge
 in vloge na tekoči račun

Ustanovljena septembra 1919
 Prometa v prvih treh mesecih nad
 10,000.000 kron

4%

čistih brez odbitka
 rentnega davka

Neposredno pod
 državnim nadzorstvom
 Podružnica v Murski Soboti

Jadranska banka

Delniška glavica: K 30,000.000 —, Rezerva nad K 10,000.000 —.
 Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader, Zagreb.
 Ekspozitura: Kranj.

Brzojavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Priporočajo se sledeče domače trgovke:

Anončni zavod: Drago Beseljak 1 Cankarjevo nabrežje 5	Elektrotehnik Makso Sartory 13 v Ljubljani, Žabjek št. 3.	Meh. delavnica Franc Bar 26 Cankarjevo nabrežje 5	Urar Peter Gornik Stari trg 20 Fr. P. Zajec Stari trg 9 Ivan Škerle Jeranova ulica 6	Trgovina s klobuki in perilom na drobno in debelo Gvido Čadež Mestni trg 14 z klobuki Ivan Soklič Stari trg s papirjem Uranus Mestni trg 11 z gramofoni in ploščami Fr. P. Zajec Stari trg 9 s pohištvo Franc Škafar Rimska cesta 16	Trgovina z vsemi pisarniškimi potrebščinami in fino galanterijo Tičar A. Šelenburgova ulica 1
Arhitekt in stavbeno podjetje Viljem Treo 2 Gosposvetska cesta 10	Fotografični in reprodukcij. zavod Hugon Hibšer 14 Gosposka ulica 16	Mizarstvo Franc Škafar 27 Rimska cesta 16 Perko Matija 28 Celovška cesta 121, Zg. Šiška	Restavracija Krvarič Prešernova ulica	Ivan Soklič Stari trg s papirjem Uranus Mestni trg 11 z gramofoni in ploščami Fr. P. Zajec Stari trg 9 s pohištvo Franc Škafar Rimska cesta 16	z železnino in poljedelskimi stroji Zalta & Žilič Gosposvetska cesta 10 z gramofoni in godbenimi instrumenti Rasberger Sodna ulica
Avtočaraz 8 Popravila vseh strojev Šušteršič & drug.	Gostilne Anton Jalen 15 Poljanska cesta 11 Marica Sartory 16 gostilna »Beograd«, Žabjek 3.	Modna trgovina T. Eger 29 Sv. Petra cesta 2	Skladišče, JAVNO Balkan Dunajska c. 33	z gramofoni in ploščami Fr. P. Zajec Stari trg 9 s pohištvo Franc Škafar Rimska cesta 16	šivalnih in pisalnih strojev in koles Ivan Jax & sin Dunajska cesta 15
Brivnice Francheti Zdenko 4 Dunajska cesta 20 F. Organc 5 Frančiškanska ulica Marija Kirinič, Sp. Šiška 6 Celovška cesta 63	Kavarna Josip Ivančič, Zvezda 17 Kongresni trg	Optik Jurman Karl 30 Šelenburgova ulica Fr. P. Zajec Stari trg 9	Skladišče, Špedicijsko Dunajska c. 33 (Telef. 366)	prva specialna, za rokavice in parfume O. Bračko Dunajska cesta 12	Trgovina z kolesi in šivalnimi stroji Ig. Vok Sodna ulica 7 z železnino na debelo in drobno Breznik & Fritsch Cankarjevo nabrežje 1
Dežniki, solničniki L. Mikuž, Mestni trg 15 7	Kleparstvo Jakob Fliegl 18 Prešernova ulica 19 T. Korn Poljanska c. 8	Pisalni stroji Franc Bar Cankarjevo nabrežje 5	Špedicija Uher J. & A. Šelenburgove ulice 4	Manufaktura na debelo Filip Pečenko Dunajska cesta 6 s pisalnimi stroji The Rex & Co. Šelenburgove ulice 7 Modno blago in klobuki za moške Ivan Kunovar, Stari trg 10.	Trgovina z železnino in poljedelskimi stroji Janko Bernik Celovška cesta 79, Sp. Šiška
Drogerija J. C. Kotar 8 *Wolfova ulica	Krojači Potočnik Feliks 20 Šelenburgova ulica 6 Ferdinand Gestrin 21 Poljanski nasip 8	Pisarniške opreme Franc Bar Cankarjevo nabrežje 5	Slikarstvo in pisarstvo Josip Jug Rimska cesta 16 Stare P. Franc Florijanska ulica	s šivalnimi stroji Josip Petelin Sv. Petra nasip 7 s čevlji Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 28 Manufakturne Schwab & Bizjak Dvorni trg.	Trgovina z železnino in poljedelskimi stroji Janko Bernik Celovška cesta 79, Sp. Šiška
Drva, žagani in stavbeni les, Srebotnjak, 9 Kolodvorska ulica 31	Modni salon Marija Götzl 24 Židovska ulica 8 in 7	Prekajevalnica Jan Chalupnik Stari trg 19	Štampilje Černe, Dvorni trg 1	s šivalnimi stroji Josip Petelin Sv. Petra nasip 7 s čevlji Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 28 Manufakturne Schwab & Bizjak Dvorni trg.	Trgovina z železnino in poljedelskimi stroji Janko Bernik Celovška cesta 79, Sp. Šiška
Elektrotehništvo Zavod za teh. in elektrotehniko 10 Dunajska cesta 22 Lastne tovarne Glince 16 Janko Pogačar 11 Mestni trg 25	Stuchly-Maschke 25 damskih klobukov Židovska ulica 3	Pohištvo, kupuje Vič Bratovž, dediči	Špecial. trgovina z juveli in zlatino Lud. Černe Wolfova ulica 3	s šivalnimi stroji Josip Petelin Sv. Petra nasip 7 s čevlji Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 28 Manufakturne Schwab & Bizjak Dvorni trg.	Trgovina z železnino in poljedelskimi stroji Janko Bernik Celovška cesta 79, Sp. Šiška
G. Besednik in drugovi Industr. ortop. protez bandaž in kirurški orodja 12 Prešernova ulica 5.		Parfumerija in kosmetika Uranus Mestni trg 11	Trgovina evetle Anton Bajec pod Trančo vrtnarija Tržanska cesta	s šivalnimi stroji Josip Petelin Sv. Petra nasip 7 s čevlji Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 28 Manufakturne Schwab & Bizjak Dvorni trg.	Trgovina z železnino in poljedelskimi stroji Janko Bernik Celovška cesta 79, Sp. Šiška
		Puškar F. K. Kajser Šelenburgova ulica	Trgovina z vsemi pisarniškimi potrebščinami Jos. Omersa Dunajska cesta 6 / 1.	s šivalnimi stroji Josip Petelin Sv. Petra nasip 7 s čevlji Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 28 Manufakturne Schwab & Bizjak Dvorni trg.	Trgovina z železnino in poljedelskimi stroji Janko Bernik Celovška cesta 79, Sp. Šiška